

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1915"

Személy

Helyszám

381.63 "1915"

Szerző:

Cím: *Kenyérjegy.*

Forrás:

Pest napló

Bp.

1915. X. 4.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Kenyérjegy

A tizes bizottság ülése

A belügyminiszter leiratot intézett a fővároshoz és kiszámítja benne, hogy a főváros nem takarékoskodott eléggé a készletével, mert az előirt (fejenkint és havonkint 7.2 kilogramm) mennyiség helyett átlag 12 kilogramm lisztet adott a főváros lakosságának. A miniszter szerint a kenyérjegyek kibocsátásának, tehát a kenyérliszt fogyasztásának a szükségessége beállott. A leiratot a közéletmezési ügyosztály vezetője felolvasta a tizes bizottság pénteki ülésén és hozzáfűzte azt a javaslatot, hogy a kenyérlisztjegyek kiadását szüntesse meg a főváros, vagyis *ezentúl csak főzöliszt-utalványt, főzölisztet fognak adni, kenyeret ellenben csak a pékeknél lehet kapni.*

A miniszteri leirat nagy megütközést keltett a bizottság tagjai között s a kellemetlen hatást még fokozta az a bejelentés, hogy a főváros lisztkészlete csak december végéig tart. *Vázsonyi Vilmos* indítványára a bizottság elhatározta, hogy a közgyűlés útján felterjesztést intéz a miniszterhez, amelyben tiltakozik a kenyérjegy-rendszer ellen és a gabonaszállítás nehézségeinek elhárítását kéri. *A kenyérlisztjegyeket már a jövő héten beszüntetik.*

A bizottság üléséről a következő tudósítá-sunk számol be:

A népelelmezési bizottság mai ülésén *Folkusházy* tanácsnok bemutatta a belügyminiszter leiratát a fővárosnak gabonával való ellátásáról. A

leiratban a miniszter rámutat arra, hogy a főváros az előirt fogyasztást fejenkint és havonkint 5 kilogrammally tullepte. Felhivja a figyelmet arra, hogy a fővárosnak vissza kell térnie ahhoz, hogy a kenyérliszt fogyasztása kettős formában, nyersen és kenyér formában ne folyhasson. *A miniszter kenyérjegyek kibocsátását tartja szükségesnek. A főváros a kormány tudtával osztotta ki a rációkat. Egyedül a főváros volt az, amely a lisztkérdést előrelátással kezelte és egy vidéki város sem. A kenyérjegy szisztémáját egyedül Budapestre behozni nem lehet, ilyen rendszabály csak országosan léptethető életbe, mint ahogy az Ausztriában van. A mai liszt- és kenyérbőségnek a többi élelmicikkek óriási áremelkedésének ellensúlyozására be*

kellett következnie. Inkább hajlandó a rációk leszállításába belemenni, mint a kenyérjegy vokatórius és költséges rendszerét életbeléptetni, amely a proletáriátus nagy részét teljesen megfosztaná a kenyértől. Felterjesztést kell intézni a belügyminiszterhez, amelyben rá kell mindezekre mutatni, közbe pedig a kormány kutassa fel a készleteket és gondoskodjék azoknak arányos megosztásáról. — *Kiszely Gyula* kijelenti, hogy a rendelet nem valódi a pazarlással a fővárost, csupán számadatokat sorol fel, amelyekből megállapítja, hogy bizonyos várakozások nem teljesültek. *Bárczy István* polgármester megjegyzi, hogy a lisztfogyasztásnak kellő mederbe való szorítását az nehezítette, hogy az egész lisztkészlet fölötti rendelkezés nem volt a főváros kezében koncentráva, amihétt annak idején konokul ragaszkodtak. Kenyérlisztet azért kellett a fővárosnak adnia, mert a szövetségetek tagjai is kaptak. *Bódy Tivadar* megállapította, hogy *legfeljebb tíz kilogramm fogyasztás esett egy fejre.* Ilyen körülmények között pazarlásról nem lehet szó. A kenyérjegyrendszer ellenzi. *Vázsonyi Vilmos* elítéli, hogy a Haditermény vádlóként lépett fel a fővárossal szemben, mintha joga volna számon kérni a főváros lisztjét. Ami a főváros bevásárlási engedélyét illeti, ezzel a főváros élt is. Azonban a kormány leirata utasította később a Haditerményhez. Ha ez nem teljesítette a megrendel-

seket, arról a főváros nem lehet. Nem tudja, hogy mi az oka annak, hogy azok, akik egyéni készleteket gyűjtöttek, lisztjegyeket is kaptak és élnek is a vétel jogával. Ennek a megakadályozása nem valami komplikált feladat. A főbaj azonban a szállítási nehézségekben rejlik és ezeknek eliminálására az összes tényezők leghatékonyabb fellépésére van szükség. Azt kívánja, hogy az egész kérdést a közgyűlés elé vigyék. A bizottság elhatározta, hogy ugye ezt a kérdést, mint az élelmezési kérdés egész komplexumát a közgyűlés döntése alá viszi, azonban a kenyérlisztjegyeket már a jövő héten beszüntetik.

A tejkérdés

Ebben a kérdésben is érkezett a fővároshoz a belügyminiszternek egy hosszabb leirata, amelyben a miniszter közli, hogy a főváros felterjesztéseire hajlandó az osztrák kormányval egyetértőleg a vaj árának maximálása ügyében és a tejszínhab korlátozása ügyében tárgyalásokat folytatni. Az így előállott tejnek a főváros részére való biztosítása azonban csak helyi intézkedésekkel érhető el. *A tejihiány oka a takarmány és a munkaerő hiányában keresendő és a tejfelhozatal nehézségein úgy lehetne segíteni, ha a főváros fontolóra venné, nem volna-e időszerű a tej árát a termelőkre való tekintettel felemelni.* A külföldi tejszínbehozatalt a miniszter megengedte. A tej árának országos maximálásától eredményt nem vár. Ehez a leirathoz *Folkusházy* azt a megjegyzést fűzte, hogy az áremelés ügyében a tárgyalásokat meg fogják indítani, de a hatóság gondoskodni fog, hogy a termelők lássák ennek az áremelkedésnek hasznát. Bejelentette még, hogy a legutolsó héten 160.000 literrel 150.000 literre csökkent a felhozatal. Egyben tudatta a bizottsággal, hogy Ausztriában országosan eltiltották a habtejszint, korlátozták a sajt készítést, eltiltották a tejhasználatát a cukorka- és csokoládé-készítésnél, felhívták az összes városok figyelmét a tejeskávé fogyasztásának korlátozására és más fontos intézkedéseket tettek. *Vázsonyi Vilmos* a miniszteri leirattal kapcsolatban megállapította, hogy mindazt, amit

a kormány leirata a vajról és a tejszínről mond, késlekedés nélkül meg kell csinálni, mert csak így van értéke. Sajnálattal nélkülözi azokat az intézkedéseket, amelyeket a földmivelésügyi kormány a tehenészet fejlesztése érdekében tenni kíván. Azt szeretné, ha a polgármester a városok kongresszusának állandó bizottságát összehívna, hogy a tejárak megállapítását egyöntetűen intézzék el. *Székelly* Ferenc és *Ehrlich* G. Gusztáv felszólalása után *Serbán* János miniszteri tanácsos kijelentette, hogy a földmivelésügyi minisztérium minden erejével előmozdította a tehenészet fejlesztését, azonban az akció megakadt, mert Svájc és Hollandia betiltották a kiviteit. A bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a tejárának felemelése ügyében a tárgyalások meginduljanak s magáévá tette Vázsonyinak a városok egyöntetű eljárására vonatkozó indítványát is.

Zsir és hus

Folkusházy Lajos tanácsos bejelentette, hogy a zsír, szalonna országos ármaximálását a kormány elrendelte. *Nagy hiányossága ennek a rendeletnek, hogy a sertéshusra nem terjed ki.* A kicsinybeni árakat e hónap 16-tól kezdve helyileg fogják megállapítani. *Serbán* János miniszteri tanácsos rámutatott arra, hogy a hus maximálása keresztülvihetően, mert mindenütt más áruszokvány van érvényben. *Vázsonyi* Vilmos szerint nem a husnak az árát, hanem az élő árát kellene maximálni. Ez nem ütközik akadályba. Lehet, hogy nálunk német alapossággal tárgyalták a kérdést, de nem német módon intézték el. Az élő állat maximálása az állatállomány megkimélésére vezet, míg a magas husárak az állomány kímé-

titására. *Bárczy* István polgármester és *Horváth* A. János felszólalása után a bizottság a leiratot tudomásul vette.